

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 12. — ŠTEV. 12.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 16, 1933. — PONDELJEK, 16. JANUARJA 1933

TELEFON: CHelsea 3-3878

VOLUME XII. — LETNIK XII.

VLADA PROTI NEODVISNOSTI FILIPINSKEGA OTOCJA

HOOVER JE MNENJA, DA BI SE
IZPOSTAVILI VOJNI, ČE BI
DALI FILIPINCEM SVOBODO

Širje predsednikovi tajniki skušajo vplivati na senatorje, da bi vzdržali predsednikov veto. — Tajnik za poljedelstvo pravi, da bi ameriški farmer ne imel nobenega dobička, če bi bil preveden uvoz s Filipinskega otočja. — Tekom senatne debate je zagovarjal predsednikovo stališče republikanec Vandenberg.

WASHINGTON, D. C., 15. januarja. — Predsednik Hoover je danes nadaljeval svoj boj proti predlogi, ki določa, naj postanejo prebivalci Filipinskega otočja neodvisni.

Casopisu je dal izjave državnega tajnika in bivšega filipinskega governerja Stimsona, poljedelskega tajnika Hyde-a, trgovskega tajnika Chapina in vojnega tajnika Hurley-a. Vsi so naslikali z najbolj živimi barvami nevarnost, ki bi se pojavila, ako bi tozadevna predloga postala zakon.

Kot znano, je Hoover predloga vetiral, toda poslanska zbornica je z ogromno večino preglasovala njegov veto.

V senatu, kjer se bo jutri vršilo odločilno glasovanje, je dvomljivo, če bo mogoče spraviti skupaj potrebitno dvetretinsko večino za razveljavljenje veta.

Včeraj se je vršila v senatu vroča debata, in republikanec Vandenberg iz Michigana je bil edini, ki se je postavil na predsednikovo stran.

Omenjeni širje kabinetni tajniki pravijo, da predloga nikakor ne sme postati zakon, kajti s tem bi ne bili prizadeti le interesi ameriškega naroda, pač bi pa tudi na Filipinih postala velika gospodarska zmeda.

Državni tajnik Stimson je rekel: — Filipinsko otočje bi se dolgo časa ne veselilo svoje samostojnosti. Prej ali slej bi ga podjarmila kaka azijska sila. V tem slučaju bi se Združene države zapletle v vojno, ki bi se prav lahko razvila v nov svetovni požar. Ako bi dali Filipinskemu otočju pod obstoječimi okoliščinami svobodo, bi smatral vsak tujec to dejanje za sebično strahopetnost od naše strani.

— Amerikancem, bi očitali, — je rekel Stimson, — da smo narod, katerega smo toliko časa tako uspešno ščitili, pustili na cedilu. Bolj kot na zpadu velja na vzhodu prestiž za merilo uspeha. Kaj lahko si je predstavljal, kakšen udarec bi zadala taka postava moralnemu prestižu Združenih držav na Dalnjem izoku.

Poljedelski tajnik Hyde je izjavil: — Zagovorniki predloga pravijo, da bi osvobojenje Filipinov pomagalo ameriškemu farmerju, kajti sedaj je med Filipinskim otočjem in Združenim državami prosta trgovina, in ameriški farmerji baje na morejo konkurirati s filipinskimi pridelki. Ako zadevo prav premislimo, bi moral ameriški farmer še dolgo časa čakati, predno bi občutil blagodejne posledice te postave. Soglasno s predlogo naj bi zaenkrat ostalo še vse postarem in na filipinsko blago naj bi bila naložena carina šele po ustanovitvi prehodnjega režima. Popolno neodvisnost bi dobili Filipinci šele po dveh letih, in šele tedaj bi bile uveljavljene razne carinske odredbe. Kdor pravi, da bi imel od te postave ameriški farmer kaj dobička, govoril vedoma neresnico.

Tajnik Chapin je rekel: — Ako bo tudi senat preglasoval Hooverjev veto, bo pomenjalo to popolno uničenje najvažnejših industrij na Filipinskem otočju. Otočje bi se nikdar ne moglo povzpeti do zdravega fiskalnega gospodarstva.

Tajnik Hurley je poudarjal, da rjavopolti može na Filipinskem otočju niso zreli za narodno neodvisnost.

Napetost med Jugoslavijo in Italijo narašča

FARMERJI NE DOVOLE DRAŽB

Farmerji se zbirajo pri javnih dražbah in nasprotujejo. — Zahtevajo znižanje davkov.

Logan, Iowa, 15. januarja. — Štiri sto članov Farmer Holiday Association je zmagalo nad uradniki Harrison okraja ter je prisileno šerifa, da je preložil prodajo neke farme zaradi dolga.

Sedaj je zopet vse mirno in farmerji so se vrnili na svoje domove.

Farmerji so nastopili na sličen način kot pred dnevi v nekaterih okrajih Nebraske in Iowa. Farmerji so odločno sklenili, da bodo nasprotovali prodaji farm.

Farmer, ki je imela biti prodana, obsegala 160 akrov in njen lastnik je Ernest Ganzhorn. Prodaja je bila odločena, da se zadosti terjatvi F. D. Wear in kongresnega Maleolama v znesku \$4237.

Upniki so se hoteli pogoditi s farmerjem glede odpelačevanja

dolga, toda med upniki in dolžnikom ni prišlo do sporazuma.

Dve uri pred dražbo je bil Logan poln farmerjev, iz celega okraja. Štiristo se jih je zbralo na dvorišču sodnije ter se izjavili, da ne bodo dražili in da ne bodo potrdili prodaje. Mnogi farmerji so imeli ostre govorje.

Wear je ponudil farmo za tri tisoč dolarjev, kar kaže izgubo za njegovo terjatev \$1237.

Farmerji so poslali k šerifu Crossu deputacijo, da se ž nujno razgovorijo. Ko šerif vidi odločno stališče farmerjev, je dražbo preklejal in postal sodniško potrebljeni.

Des Moines, Iowa, 15. januarja. Državni nadzornik bank Andrew je naročil vsem upraviteljem 348 zaprtih bank v državi, ki imajo posojen denar na farme, da naj prekličejo prisilno prodajo farm, aka je bila katera že sklenjena.

Farmerji so poslali k šerifu

Crossu deputacijo, da se ž nujno razgovorijo. Ko šerif vidi odločno stališče farmerjev, je dražbo preklejal in postal sodniško potrebljeni.

V Clarinda, v okraju Page, je 60 farmerjev zahtevalo, da se izpremeni postava glede davkov.

V Onawa je okraju sodnik M. W. Neyby izjavil, da tekomo meseca januarja ne bo izdal nobenega povelja za prodajo kake farme.

Nemogoče je za farmerje da bi mogli pri sedanji nizki ceni pridelkov zadostiti davkom, pa če bi prodal vse svoje pride!ke, — je rekel sodnik.

— Nemogoče je za farmerje da

bi mogli pri sedanji nizki ceni pridelkov zadostiti davkom, pa če

bili poškodovani.

Niti njegove dragocene gosli

Stradivarius, niti njegovi prsti, ki

so zavarovani za \$100,000, niso bili poškodovani.

Njegov spremljevalec na klavir

Holeček si je pretresel možgane.

Prva Kubelikova skrb je bila za

gosli.

KUBELIK JE REŠIL GOSLI

Praga, Čehoslovaška, 15. jan. — Slavni virtuož na gosli, Jan Kubelik, si je zlomil dvoje reber in se poškodoval po prsih, ko se je njegov avtomobil trčil z nekim takšnjem.

Niti njegove dragocene gosli Stradivarius, niti njegovi prsti, ki so zavarovani za \$100,000, niso bili poškodovani.

Njegov spremljevalec na klavir

Holeček si je pretresel možgane.

Prva Kubelikova skrb je bila za

gosli.

MRS. SNIPES POSLANA V BOLNIŠNICO

Bila je obsojena na smrt. Governer jo je pomiroval. — Sedaj je bila posljana v bolnišnico, kjer pričakuje otroka.

Columbus, Ohio, 15. januarja. Mrs. Beatrice Rerguson Snipes, ki je bila zaradi umora policeista obsojena na smrt, pa jo je governer Ibra C. Blackwood 10. januarja pomilil na dosmrtno ječo, ki je bila iz ječe prepeljana v bolnišnico, ker v kratkem pričakuje otroka.

Mrs. Snipes je bila zelo začuden, ko ji je paznik naznal, da se naj pripravi na odhod.

— Ali mislite takoj? — je vprašala morilka.

— Da, — ji odvrne paznik.

Mrs. Snipes je pospravila svoje stvari, med njimi tudi oblike, katere je v ječi izšila za svojega otroka. Oblikla se je v črno obleko, nove čevlje, nove nogavice in rdeč sweater.

PONAREJEN DENAR NA GRŠKEM

Atene, Grška, 15. januarja. — V mestu Calamata so bili arretirani Samuel Winzelberg, Anton Derizo in širje grški tovariši, ker so razpečevali ponarenje ameriškega denarja po \$20. Prijeti so bili ravno, ko so hoteli pobegniti z nekim tovornim parnikom. Detektivi so jih odpeljali v Atene, kjer so razpečali največ denarja in od koder so pobegnili v avtomobilu v pristanisce.

Pri razpečevanju denarja je največ pomagal Nikolaj Balas, ki se sedaj nahaja v samotni celici.

Balas je bil v Chicagu nekaj obsojen zaradi prodajanja narkotičnih stvari na deset let ječe. Ko je preselil šest let, je bil leta 1931 deportiran iz Združenih držav na Grško.

Winzelberg in Derizo, ki sta

prišli v Atene 14. decembra, sta

naglo stopila v zvezo z grškimi

zločinci, in Derizo je šel celo v

Istanbul in na povratku je obiskal več mest v Macedoniji.

Ko so bili arretirani, so detektivi pri njih našli tri tisoč bankovce povelja za prodajo kake farme.

Policiji je znano, da sta Winzelberg in Derizo ameriška državljanina, dasi imata več drugih potnih listov.

IZGUBLJENA KUBANSKA USTAVA

Havana, Kuba, 15. januarja. — Državni uradniki so zelo razburjeni, ker je zlomil dvoje reber in se poškodoval po prsih, ko se je njegov avtomobil trčil z nekim takšnjem.

Uradniki so pregledali celo knjižnico, pa je niso mogli najti. Zato se mnenja, da jo je bil bivši governer General L. S. Wood v Washington in jo tudi izročil državnemu departmantu.

Njegov spremljevalec na klavir

Holeček si je pretresel možgane.

Prva Kubelikova skrb je bila za

gosli.

NEZAPOLENOST V EVROPI

Preteklo leto se je brezposelnost povečala. — Najbolj prizadeta je Irsko. — Na Poljskem se je položaj izboljšal.

London, Anglia 15. januarja. — Politična nezadovoljnost in nezupanje med sosednjimi narodi ni poglaviti vzrok velike brezposelnosti. Drugače bi bili Irski in Poljski v istem gospodarskem položaju. Toda po dosenjanju statistik evropskih brezposelnih je razvidno, da sta se obe državi leta 1932 nahajali v različnem gospodarskem položaju in da jadrati v nasprotni smeri.

Irski kaže med vsemi državami največji narastek brezposelnosti v letu 1932, namreč 241 odstotkov. Poljska pa se je med vsemi državami pokazala kot najbolj srečno, ker je njen število brezposelnih padlo za 41 odstotkov.

Štavilo nezaposlenih na Poljskem je padlo do 225,622 na 150,004.

Poljska in Irsko sta poledelki držav. Poljska sovraži Nemčijo ravno tako kot Irski Anglijo.

Zakaj je gospodarski položaj teh dveh držav tako različen, četudi imata slične razmere? Vzrok tega je v trgovski politiki.

Irski je izgubila na izvozu svojih pridelkov na Angleško 95 odstotkov in ne more dobiti drugega trga. Poljska pa je povečala svoj izvoz premoga v skandinavske dežele, ker ga prodaja eneč kot na Anglijah. Poljska je tudi povečala svojo trgovino z Rusijo.

Nobena evropska država ne kaže take velike razlike kot Poljska in Irsko. V vseh deželah je lansko leto brezposelnost povečala.

Najbolj razočarana je bila koncem leta Nemčija, ker je pričakovala, da se bodo razmere izboljšale, toda je imela koncem leta 5,773,000 brezposelnih, ali 100,000 več kot koncem prejšnjega leta.

V Franciji se je brezposelnost povečala za 130 odstotkov in dati pravilno poročilo Lige narodov, da je v Franciji 292,552 brezposelnih, prav generalna potniška družba, da jih je najmanj en milijon.

V Italiji je brezposelnost narastla za 12 odstotkov ter jih je 1,075,106 brez dela.

Anglija ima 2,723,287 brezposelnih, katero število je lansko leto narastlo za 76,519.

AMERIŠKI KATOLIKI PROTESTIRajo

Washington, D. C., 15. jan. — Katolički škofje v Združenih državah so vložili pri mehiški vladi protest, ker ne dovoli mehiškim katolikom verske svobode.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	Za New York za celo leto \$7.00
..... \$6.00	Za pol leta \$3.50
..... \$3.00	Za inozemstvo za celo leto \$7.00
..... \$1.50	Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopisni brez podpisna in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznamo, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-3878

ITALIJA IN MADŽARSKA

Te dni so avstrijski socijalisti razdelili svetu, da je poslala v zadnjem času Italija Avstriji toliko orožja, da je mogoče ž njim opremiti cel armadni zbor.

To dokazuje, da je jugovzhodna Evropa, ki je povzročila leta 1914 svetovno eksplozijo, še vedno velika nevarnost za svetovni mir.

Pred svetovno vojno je vladala napetost med Rusijo in Avstrijo. Rusija je zalagala z orožjem in municijo balkanske države, in slovanski narodi na Balkanu so imeli v Rusih glavno oporo.

Sedaj sta pa prevzeli vlogo Rusije Italija in Francija.

Francija ustrezna predvsem Jugoslaviji, dočim podpira Italija nasprotnike jugoslovenske države, naime Albenijo, Bolgarsko in Madžarsko. Močna Madžarska ne ogroža samo Jugoslavijo, pač pa tudi Čehoslovaško. Med Čehoslovaško in Madžarsko so še stari računi, ki ne bodo tako zlepa poravnani.

Italija je poslala municijo in orožje iz Verone v madžarsko mesto Hirtenberg, ki je oddaljeno komaj petinštirjet milij od Dunaja.

To je že druga pošiljatev v zadnjem času. Italijanska pošiljatev strojnih pušk v St. Gotthard je pred štirimi leti povzročila preečnje razburjenje v vsej Evropi.

Avstria igra pri vsem tem vlogo nekakega posredovalca, ker se boji zamere s te in one strani. Šibka je in slabotna ter išče zaslombe vseposod. Vsaka pomoč in vsako priateljstvo ji je dobrodošlo, ne pomisli pa na nevernost, kateri se izpostavlja.

Za slučaj, da bi se zopet uenelo na Balkanu, bi bila Avstria na istem stališču kot je bila Belgija leta 1914.

Konflikt med Italijo in Jugoslavijo bi pritegnil Bolgarsko in Albenijo na eni, Čehoslovaško pa na drugi strani.

Madžarska, kot zavezne Italije, bi padla Jugoslaviji v ledje, dočim bi Romunska potegnila s Francijo, ker se boji za ozemlje, ki ga je po svetovni vojni po pravici ali po krivici odvzela Madžarski.

Vprašanje je, kakšno vlogo bi igrali v bodočem konfliktu Hrvatje, Italija jih smatra za svoje zavezničke, ker so se nekateri hrvatski voditelji Lahom prodali.

Toliko bodo menda previdni, da ne bodo postavljali svoje bodočnosti na kocko.

Njihova bodočnost je edinole v okrilju jugoslovenske države.

DVA OTROKA ZGORELA.

V selu Brazi v drinski banovini je seljak Mijo Jagodič, ki je ločen od sboje žene odšel od doma ter svoja dva otroka pustil sam.

ma. Otroka sta se igrala pri ognjišču. V bližini je bil kup slame, ki je vnel. Šestletna Katice in triletni Mato sta zgorela.

Dopisi.

Sharon in Farrell, Pa.

Konec obrata v hrastniški jeklarni.

Leto 1933 še ni pokazalo nič na boljše. Pri nas je še slabše. Krajini smo pa vseeno. Veseli se postavimo ko petelin na domačem dvoru, kader da bi ne občutili še nobene krize in pomanjkanja. Teden rečemo: — Kdo nam kaj more? Seveda ne, ko nimamo ničesar. V kleti je nekaj najhujšega masolinija, ki nas koraiži in spodbuja, da res včasi pozabimo na to prekljanico depresijo. Drugače se pa držimo kot bi kisle kumare jedli.

Pred dvema letoma ustavljeno je pevski zbor Slov. Doma nam že dolgo obeta, da priredi svoj prvi koncert. In glejte, kar hitro je prislo, bi rekel še prehitro za se danje čase. Kaj hočemo drugoga kot vdati se v dobro voljo in globoko poseči v žep po kak krovdržek, pa bo šlo vse O. K. in veseli ponovno tak veliki družbi s pevci, ki jih bo po številu preko 70 (štiri pevski zbori). Kaj ne, to bo koncert. Pričetek bo ob 7.30 zvezer 28. januarja. Upam, da nas bodo pevci razveselili z lepimi slovenskimi in hrvatskimi skladbami.

Zato vsi na koncert, kamor vabi Slov. pevski zbor.

Naš pevski zbor je znan že v par bližnjih noseljih, ker je sodeloval v Girard, O. in Warren, Ohio. Zato tudi upamo, da nas bodo vsi naši bližnji rojaki obiskali.

Program je bogat in zanimiv. Preskrbljeno bo z vsem najboljšim za vse naše prijatelje, ki nas obiskajo.

Nasvidenje v Slovenskem Domu, 28. januarja.

Anton Valentincic.

Naši v Ameriki.

Umrl je v Clevelandu Joseph Cvelbar, star 75 let, samec. Doma je bil v vasi Germole, fara Škocjan, odkoder je prišel pred 40 leti.

— 11. januarja zjutraj je umrla v Women's bolnici v Clevelandu na posledičnih operacijih dobro poznana rojakinja Rose Jereč, rojena Barbič, v starosti 50 let. Pokojna je bila doma iz vasi Dobrava na Dolenskem, odkoder je prišla sem pred 27 leti. Zapušča žalujčega soproga, štiri hčere, dva sina, dve sestri, v starosti domovini pa brata.

Prejšnji pondeljek je umrl v Geneva, Ohio, 20-letni Joseph Jalovec, sin poznanega farmerja Mike Jaloveca, bratranca Mike Jaloveca iz Cleveland. Preteklo soboto so ga pripeljali iz bolnice dom, kjer je v pondeljek umrl.

— V Chicago je Josip Gregor, star 47 let, izvršil samorom v svojem stanovanju. Odprl je plin in se zadušil. Našli so ga prejšnji pondeljek, toda dognali so, da je ležal mrtev od zadnjega petka.

Vzrok je bil spor z ženo. Razdružila sta se in ona je stanovala v ospredju hiše, ki je bila skupna last, on pa v ozadju hiše. Žena je tudi vložila tožbo za ločitev zakona. Ona ima enega otroka iz prejšnjega zakona.

— Na dan novega leta zjutraj, je ubil v Joliet, Ill., Emil Štimac, star 19 let. Padel je iz avtomobila in bil na mestu mrtev.

Iz Slovenije.

Konec obrata v hrastniški jeklarni.

najprej prenesli v neki hlev, nato pa na dom, kjer umrl. Izvršena obdukcija je dokazala, da se je prelomu celne kosti pridružilo še možgansko vnetje.

Ker se je pretep vršil v zgodnji jutranji ur, ko pač vse Metlicani peče, ni prič, katere bi mogle točno pojasniti dogodek. Držičani zvracajo krvivo na Rosalnicane, češ da so jih oni prvi izvzvali in načudili. Rosalnicani pa dolže Drašičane. Vendar pa se je marljivim orožnikom posrečilo izslediti Janeža Vujčiča iz Rosalnic, ki je bil pokojnemu med pretepotom nekaj zagrožil. Tudi štirje drugi fantje so bitke odnesli spomine v obliki manjših poškodb. Ta uboj se je sicer zgodil nekote, ker zaradi teme pa niso fantje videli, kam padajo udarci, vendar pa je potreben krivek najstrožje kaznovati za primer drugim, da se ne bi takih pretepi ponavljali. Kriminalnosti v metliškem okrožju je sicer zelo malo in so ropi, večje tatenje, razbojništvo in detomorje neznanimi pojavi; saj sta se v zadnjih letih letih dogodila le dva večja vloma. Manjši krivek pa so bili vedno vsi izsledeni po zlustri metliških orožnikov s komandirjem Gorjancem na čelu in ni v preteklem letu niti ena kazenska zadeva ostala nepojasnjena.

Zopet odpoved.

Slovenska kriza doslej ptrejških delavskih krogov ni prehudo pričakana. Zdaj pa se je tudi obrnilo na slabščino. Ptuj sicer nima dosti industrije. Tu je predvsem tovarna usnja Pavla Piricha, ki zagospodira v Sezani, v Divači, v Lokvi in drugod. Za fašistični svet in podeščati znatne podpore raznim fašističnim ustanovam in organizacijam. Italijanska šolska družba "Italia Redenta" je dobila znatne podpore v Sezani, v Divači, v Lokvi in drugod. Za fašistični svet in podeščati znatne podpore raznim fašističnim ustanovam in organizacijam. Italijanska šolska družba "Italia Redenta" je dobila znatne podpore v Sezani, v Divači, v Lokvi, v Korabu, v Cerknici, na Colu, v Sv. Križu pri Ajdovščini, v Komnu in Rihemberku.

— Ni se poteklo deset dni, od kar je tržski prefekt izdal o-korg 240 dekretov za spremembo slovenskih priimkov, ko so mu predložili novo vrsto predlogov glede poimljajenja slovenskih in hrvatskih imen. Te dni je bilo izdanih 14 novih dekretov, s katerimi so se spremenili priimki 44 osebam. Med drugimi so bili spremenjeni priimki Hrvat v Corbatto, Žerjal v Zeriati, Petaros v Pettiroso itd.

— V tekstilnih tovarnah v Podgori pri Gorici so znova reducirali večje število delavcev in delavk. Odpovedali so delo vsem slovenskim dekletonom in fantom, ki niso bili vpisani v podgorškem dopolaboru, ali ki se niso prijavili k fašistom. Delo je izgubilo okrog 200 ljudi. Tovarna v Podgori je bila nekoč last znane firme Brunner, ki pa je že leta 1926 propadla. Podjetje je prešlo v tuje roke. Se pred štirimi leti je bilo v objektih v Podgori zapošlenih do 3000 delavcev in delavk. Danes dela v tovarnah le še okrog 150 delavcev, ki so po večini fašisti ali pa vojni invalidi.

— Pred dnevi so karabinjerji pragnili speti tri fante na sodišče ter jih prijavili, da niso hoteli v naborom. V sodniške zapore so bili oddani 26-letni Drago Jelen iz Opatjega sela, 23-letni Josip Patek iz Gorice in 22-letni Franec Šunsel iz Grgara pri Gorici. Fantje pravijo, da niso sprejeli odsek v nabor, kar se je dejano skozi nezitetokrat pripetilo.

— V Rifenbergu se je v božični noči zgodila huda nesreča. 20-letni Josip Pavlica je našel staro granato, s katere je hotel sneti medeni obroč, pri tem pa ravnal tako neprivedno, da mu je v rokah eksplodirala in ga vsega raztrgala. Eksplozija je vnesla ljudi v vznemirljivo, ker so menili, da je kdo po staro božični navadi strelijal z možnarjem. Sede zjutraj se je oglašil neki potnik pri ljudeh in jim sporočil, da je našel na eesti truplo neznanega, ki je bilo vse kravovo, raztrgano in manjka glava.

— Kateri mož je idealen mož?

— Idealen mož je tisti mož, ki je prepričan, da ima idealno ženo.

Prijateljstvo moraš kupiti, sovražnike si pa nakoplješ, da sam ne veš kdaj.

Prijatelju smeš zaupati samo tedaj povsem, ko išče pri tebi pomoci.

Kdor išče med ljudmi bogove, ga bodo unicili ludici.

Lev in prasi se da srečala. Lev je ponosno pogledal umazano prase in je šel svojo pot.

Prase se je pa razjezilo.

— Taka ošahnost! Ko sem vendar jaz kralj sveta?

— Ti si kralj sveta? — se je obrnil lev. — Ti si kralj sveta?

— Da, jaz — je odvrljeno prase.

— Moje meso je najboljje jed, moje masti ne morejo ljudje prehvaliti. Da, jaz sem kralj sveta.

— Čakaj, čakaj, — je odločil lev, planil na prase in ga požrl.

In ko si je pozneje obiloval tace, je mrmaril:

— Zares, kraljevska jed...

Časi so se res temeljito izpremenili v zadnjih dvanajstih letih.

V Downtownu na primar.

Pred dvanajstimi leti so rojaci začeli po večerji piti. Sedaj pa po večerji kuhati začeno.

PRIMORSKE NOVICE

V poslednjih dneh so bili objavljeni podatki o novih zadolžtvah nekaterih slovenskih občin v goriški in tržaški pokrajini. Toda je občinska uprava v Češnici najela 25.400 lir pri goriškem občinskem kreditnem zavodu. Isti zavod je posodil tolminskim občinam 160.500 lir, cerkiškim občinam 86.000 lir, kobariškim občinam 87.300 lir, občini v Sveti Luciji 40.700 lir in grahovskim občinam 40 tisoč lir. Občina Devin-Nabrežina je najela 150.000 lir novog poslovnega podprtja v Ronkih in na Dobroboču. V Tržiču so uvedli nove doklade na dhodarino, prav v Boču in Gorici. Klub finančnih težav, o katerih pričajo predvsem, je bil uveljavljen v Ronkih in na Dobroboču. V Tržiču so uveljavljeni nove doklade na dhodarino, prav v Boču in Gorici. Klub finančnih težav, o katerih pričajo predvsem, je bil uveljavljen v Ronkih in na Dobroboču. V Tržiču so uveljavljeni nove doklade na dhodarino, prav v Boču in Gorici. Klub finančnih težav, o katerih pričajo predvsem, je bil uveljavljen v Ronkih in na Dobroboču. V Tržiču so uveljavljeni nove doklade na dhodarino, prav v Boču in Gorici. Klub finančnih težav, o katerih pričajo predvsem, je bil uveljavljen v Ronkih in na Dobroboču. V Tržiču so uveljavljeni nove doklade na dhodarino, prav v Boču in Gorici. Klub finančnih težav, o katerih pričajo predvsem, je bil uveljavljen v Ronkih in na Dobroboču. V Tr

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ORNEL MAKUSZYNKI:

NOČNO SREČANJE

Henrik Stalinski je pustil avto s pomočjo delte v Orionu.... Hvala v začetku ulice, ker je bila razkana, kakor da so iskali gospodar-

mesta v zemlji zaklade, ko so bili skrili občeni morski robarji. Še nekaj korakov ga je bilo do hišic v novem okraju, polemen vrtov in nezazidanih zemljišč. Mladenci se je spremeno ogibal velikim nifik na razkopanem hodniku, ki so se v njih odražale ulične svetilke kot v motnih zrcalih. Bilo je tako rekoč pasje vreme, čeprav ni noben temeljitev, zakaj je postala baš ta zvesta žival glavnji patron vseh temnih strani življenja!

Ke se je Stalinski ustavljal pred vrati zeleni ograje okrog vrtu z redkimi obledelimi astrami in začel iskati po zepih ključ, ki stoji iz teme k njemu zelo visoko postava. Stalinski je nekako odskočil in nagle segel z roko v žep, tako da je jočna prikazan latko sklepa, da še revolver. Ni ga vognil iz epa, pač pa je osorno vprašal:

— Kaj bi radi, gospod?

Postava je privzdignila klobuk in odgovorila z milim glasom:

— Naprej vam moram povedati, da vas nočem prestrasti.

— A potem?

— Potem bi vas pa prosil, da mi poveste, koliko je ura.

Preden je Stalinski odgovoril, se je srepo zagledal v temo in opazil izredno siromašno obledelino moga. Njegov obraz se je izgubljal v vlažnem mraku. Morda je bil tolovan, toda Stalinski se ga ni večbal, čim je zasišal njegov mehki glas iz teme.

— Pretremo je, stopite pod svetlico, — je dejal.

Sam ni vedel, zakaj je tako stori. Lahko bi bil navedel poljubno, — potem pa naglo odpri in zapotutil za seboj vrata. Toda dozvedelo se mu je, da ga je nagovoril star mož, ki ni imel slabih namenov. Plaho je krenil proti oddaljeni svetilki, čeče, da stopa neznanec za njim zavit v temo kakor v togo.

Pod svetlico si ga je ogledal od nog do glave. Pred njim je stal mož šestdesetih let, v pomečkani obliki, zamemljaren. Čeprav je bila bladna, deževna noč, ni inel suknje, nosil je le slabe, oguljene oblike. Ovratnik je imel zavilan, da ni kazal glege vratu, klobuk, ki je nekoč nedvomno krasil drugo glavo, pa ni mogel pokriti te sive, lepe glave. Neznanec je gledal Stalinskega in se dobrodružno, prijazno smehljal. Stalinski ga je pa začudenogledoval; neznanecova plemenita zunanost ga je bila očarala.

Kakor da se sramuje, je počasni privedel iz zepa uro.

— Dvajset minut čez polnoč je, — je odgovoril:

— Še! Bože moj!... Toda hvala vam, da ste potrudili zame. Krije se slab vreme, kajti navadno nemam sam, koliko je ura, poleti spoznam to po legi zvezde alfa v Mamen Vozu, v jasni zimski noči pa

rako, kjer nameravate ostati do jutra? Kje pa je?

— Bože moj! V najdrznejših silih nisem nikoli pomislil, da bi me mogel kdaj poseti. Izvolite mi pa oprostiti, da vas ne bom mogel sprejeti vašemu stanu primerno, ker prihajate ob neprimerenem času.

Na ves glas se je zasmehal in priponmil:

— Vidim, da ste v fraku.

— Da, — je odgovoril Stalinski, — vračam se z obiska.

— Potem takem vas pa lepo prsim, da mi oprostite mojo obleko. Izvolite za menoj.

Prijel je Stalinskega rahlo pod roko in krenila sta v ozko ulico, kjer so se pričenjali vrtovi in prazna zemljišča.

Tu je odprtina v lesenem plotu, za njim pa moja poletna prestolica. Videli ne boste nicesar, ker je zelo temno, pač pa že pozname pot in če bi vas kdaj mikalo preživeti nekaj trenutkov v zanimivem pogovoru, me najdete tu. Prsim vas samo, da udarite trikrat s kamnom ali polenom po plotu, kar mi pove, da prihaja prijatelj, kajti če ne bom na to opozorjen, zbezim čez vrt.

Stalinski je poslušal in molčal. Čutil je, da stres moža strupen nočni mraz, da bi rad govoril mirno in z meglo besed zastril strahoto bude.

Dolgo je zrl na ta pusti kraj, ker je spala noč na zemlji, ki jo je bil raznočil jesenski dež. Potem je krenil počasi proti domu. Stari mož je edsel z njim.

— Spremim vas, — je dejal tihio, — dobri ste bili z menoj.

— Kaj nimate nikogar na sestru? — je vprašal Stalinski.

— Sem sam kakor balon v stratosferi in nepotreben kakor Drugi narodov.

— In v tem hrlogu spite?

— Ne vedno. Pozimi bivam pri dobroih ljudeh, ki mi dovoljujejo spati na močem stroju, zvanev munja, ki jim ga zato poganjam, kakor Samson ročni mlini. Sem enena naravna sila do trenutka, ko se to dobrji ljudje nadomestijo z električno. Takrat pa izpremenim bivališče in delo. Spomladni in poleti, pa tudi tja do pozne jeseni preživim v tej okolici pod zaščito zvezd, a moj angel varuh odganja z ogajnim mečem policeje. Majno neumna navada je počtenost.

Stalinski je razmišljal, kaj prav za prav pomenijo te besede, izgovorjene s pritajenim glasom, karor da mu odkriva ta stari mož svoj globoki obup. Postalo mu je zelo hudo, da mora sivolasi mož sredi vlažne noči, sredi mnogih hiš, ki v njih ljudje mirno spe, in čakati, kdaj se bo lahko skril v zasebnosti. V Angliji se namreč vsi stanovci od najvišje aristokracije do najnižjega delavca zavedajo svoje stanovskega dostojaanstva, ki ga vedno in povsed skrbno čuvajo. V

Stalinskega je stresel mraz, ko je pomisil, kako mora tega siromaka zebeti. Kar se je ustavil in segel po denarnico.

— Vzemite tole, gospod, — je dejal in mu ponudil bankovce.

Stari mož je tihio vprašal:

— Tema je. Je to cigareta?

— Ne... Denar...

— Denar? Tako... takoj....

Moram se spomniti, kaj je denar. Nekoč sem vedel....

— Nikar se ne branite, kar vzamite, pa bo, — mu je prigovarjal Stalinski.

— Kaj mi ga posojate?

— Ne, podarim vam ga.

— Torej to ni posojilo? Če je tako, ga pa ne morem sprejeti. Če bi mi posodili nekaj denarja, in sicer na častno besedo, bi ga moraše vzel, kajti po vseh veljavnih običajih bi ne bil dolžan vrniti ga, toda na drugi strani bi me zopet pekla vest, če bi vam ne vrnil denarja, ki ste mi ga posodili v težkem trenutku. Ne izkušajte me.

Stalinski se je nestrpno zgnan.

— Torej ne sprejmite!

(Nadaljevanje na 4. strani)

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1933.

SO DOSPELE

4 KRSNE KNJIGE:

"Žerjavi",

"Tulipan"

"Od pastirja do izumitelja",

"Vodnikova Pratika"

za SAMO \$1.35

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 W. 18th Street
New York

VAMPIRJI

ROMAN

VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

61

Zgodilo se je, kar je Diana pričakovala. Norbert ni mogel pozabiti, da mu je povedala, da hodi vsak dan po stezici, kjer jo je bil srečal. Zato je takoj zjutraj po slabu prespani noči vzel puško, poklical psa, in odšel tja, kjer je ležila prejšnjega dne obstreliena Diana.

Žal je čakal zmanj in solnce je bilo že davno zašlo, ko se je slednjic ves potrtl vrnil. Bilo bi zelo presenečen, če bi mu bil kdo povedal, da se mu gospodična Diana de Sauvebourg nalaže ni hotela pokazati. A v resnici je bilo tako. Norbert jo je ves nervozovan zmanj čakal do mraka, ona je pa prišla celo dvakrat pogledat, če še čaka; seveda je dobro pazila, da je ni opazil.

Ko se je drugi dan prepričala, da jo Norbert zopet čaka, je hotela zopet skrivaj oditi, pa ji je nepričakovano naključje prekrižalo račun.

Norbert je bil zopet prišel na krajki se mu je zdel posvečen, in na tihem je prisegal, da pride vsak dan, dokler zopet ne zagneda Diana. Ves obupan je sedel na robjarka pes mu je pa legal k nogam. V hipu, ko se je gospodična de Sauvebourg bližala kocičku bivronskega gozda, od koder se je videla stezica, jo je pa Norbertov pes zavohal, planil je pokonec in se ji zakadil naproti.

Diana ni preostajala drugega nego nadaljevati pot. V naslednjem hipu jo je zagnadal tudi Norbert in ves srečen ji je hitel naproti.

In srečala sta se oba rdeča ko mak. Obstala sta nepremično in v zadregi tako bližu skupaj, da sta se skoraj dotikal. Nehoti sta zatisnila oči boječ se, da bi ne izdala svojih tajnih misli.

Prvi je izpregovoril Norbert.

— Ce si drznem stopiti pred vas, gospodiča, — je začel, — so krive strašne skrbi. Skrbelo me je, kako ste prišli z ranjeno nogo domov.

— Hvala vam, gospod markiz, — je začeljala Diana slednjic.

— Že dva dni me muči misel, — je nadaljeval, — da je malo manjkalo, da nisem storil strašnega zločina. Kako bi mogel pozabiti na trenutek ko sem sklonjen nad vami nestrnno pričakoval, kdaj se prebudite, na trenutek, ko sem vas dvignil in ko se je vaša glava naslonila na mojo ramo? Bil je samo trenutek vendar se mi pa zdi, da bo moja rama vedno dišala po vaših bujnih kodrih.

— Gospod markiz! — je zamrmljala Diana tako tihlo, da Norbert ni slišal.

— Ah, če bi vedeli, če bi le vedeli! — je nadaljeval. — Oni dan sem bil tako zbegan, da nisem mogel povedati kaj čutim. Sicer pa kako bi si bil drznil! Ko ste pa izgnili na ovinku drevoreda, ko nisem več videl vaše modre obleke, se mi je zdelo, da je naenkrat nastala noč in da mi je srce nehalo utripati.

Njegov glas je zvenel nekam čudno, navdušenje mu je sijalo iz obraza in krije zanimalo njegova lica.

Gospodična de Sauvebourg je nehoti odstopila korak nazaj.

— Bil sem blazen, — je vzkliknil Norbert, — zdaj vidim, da sem bil blazen!

To je bilo za Diana preveč. Solze so ji pritekle iz oči in zaščepala je:

— Nehajte, gospod markiz, ne gorovite tako. V naših letih človeku še ni treba obupati.

Sklonila je glavo in tedaj je Norbert poklenil pred njo, jo prijel za roko in jo pokril s poljubi.

Bleda, drhnite po vsem telesu, ustnice krčevito stisnjene je Diana čutila, da jo je potegnilo v vrtinec strasti. V sencih ji je močno bilo, težko je dihalo in roke so se ji tresle. Obitčala je v pasti, ki so jo bila sama nastavila. Čutila je pa potrebo takoj prekiniti ta pogovor.

Položila je prst na usta in htiro odšla. — Predno je izginila za grmovjem, se je obrnila in zaklicala:

— Na svidjenje jutri!

Tistega večera je bil Norbert tako vesel, da se je zdelo očetu čudno.

— Jarmieoton! — je dejal, — stavim, da si imel danes na lovnu srečo.

— Res je, oče, — je odgovoril Norbert zanimaleno.

Drugi dan je pa stopil za vsak slučaj k znanemu divjemu lovcu ter kupil od njega nekaj jerebic in zajcev.

To pot mu ni bilo treba tako dolgo čakati. Komaj pol ure je stal na svojem mestu, ko je Bruno z radostnim lajanjem oznamil Diana prihod.

Dolgo sta ostala skupaj in šele bližajoči se koraki nekega kmetja so ju zdramilib iz sladke zamaknjnosti Norbert je Diana spramil. Ojmačil se je celo tako daleč, da ji je ponudil roko. Oprijela se je in na krajin, kjer je bila steza ozka, se je rahlo nasla.

In takoj je bilo tudi drugega dne in vse naslednje dni. Sestajala sta se na istem kraju, nekaj časa sta kramljala, potem sta pa odhajala na izprehod. Držala sta se pod roke in kmetje na polju so se radovedno ozirali na njima.

November se je žal že bližal koncu in kmalu je pritisnila zima. Ko se je Norbert nekaj junija zbudil, je opazil, da se je vreme izpremenilo. Bil je prepričan, da starši ne bo dustili Diane v tako slabem vremenu z doma in ves potrtl je sedel s knjigo v rokah li peči.

Toda Diana je hotela klub slabemu vremenu na sestanek, samo da se je peljala; in odpeljati se je dala k ubogi vdovi stanujoči v siromašni baraki na kraju Bivrona. Našla je vdovo vso objokano, hčerkko pa ihče ob maternih postelji.

— Kaj se je pa zgodilo? — je vprašala Diana.

Vdova ji je pokazala kolkovan polo in ji povedala, da je dolžna sto trideset dolarjev, da jih ni mogla pravočasno vrniti, da jo zato preganjajo ter ji groze s predajo njenih dveh krav, kar bi pomenilo za njo na jihujši udarec, ker bi ostala brez sredstev.

— Kriv je pa vsega "prezident", ta podli Dauman, ta lofov, ta razbojnič.

Diana je vdovo pripovedovanje močno razburilo.

